

Perashat Vayeji 5784

Velas: 5:50 pm

Fin Shabat 1: 6:44 pm - R"t: 7:19 pm

Fin Shabat 2: 6:53 pm - R"t: 7:21 pm

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Maasé Bet Din

Rab Joshua M. Hilu
חבר בה"ד אמת ומשפט

Maasé Sheaya

¡Tu coche ni se devaluó, no te pago nada!

Caso: Isaac iba manejando con cuidado como de costumbre con su auto nuevo, cuando de pronto Moises le dio un golpe por detrás rompiéndole la calavera derecha.

Isaac reclama el costo de una calavera, pero Moises argumenta que la forma de evaluar el daño es según lo que el auto valía antes del daño y cuánto vale ahora y ya que el auto de Isaac no se devaluó por éste golpe, ya que solo se cuarteó un poco la calavera, no le debe de pagar nada.

Pregunta: ¿Acaso la forma de evaluar un daño es así como dice Moises? ¿acaso no es relevante que a Isaac le costará reparar la calavera de su auto?

Respuesta: La Guemará (ב"ק יא.) dice que con respecto a un Mazik (dañador) se evalúan los daños para saber cuánto es lo que debe pagar. Así mismo lo estipuló el Shuljan Aruj (ח"מ סי' ת"ג), y menciona que la forma de evaluar el daño es según lo que se devaluó el objeto, cuánto valía antes y cuánto vale ahora.

Sin embargo, hay que analizar en el caso que el objeto no esté en venta y lo normal es repararlo, si el Mazik está obligado a pagar el costo de la reparación.

Los Poskim abordan el siguiente caso, Reubén dañó la ventana de la casa de Shimón rompiéndole el cristal, ¿acaso Reubén está obligado a pagar?, por lo general el Mazik debe pagar los daños causados ¿por qué éste caso será diferente?, explican Rab Jaim MiBrisk (ב"ק סי' נ"ט) y el Jafetz Jaim (ספר חיי ופעליו עמ' 167) que ya que una casa no se devalúa por tener una ventana rota, por lo tanto está exento de pagar.

Pero la mayoría de los Poskim discuten y opinan que en cualquier caso como éste que no hay devaluación del objeto por el daño, pero si hay un costo por arreglarlo, se debe de pagar lo que cuesta repararlo. Y mencionan dos de los motivos para determinar esta Halajá.

1. Todo lo que se dijo que se evalúa de forma general cuanto se devaluó el objeto es, por ejemplo, en frutas no maduras que son parte del campo todavía, pero en el caso que dañó frutas maduras, se consideran algo externo al campo y paga el daño completo de estas (ש"ך ב"ק נט: ש"ע) (ח"מ סי' צ"ד ה'). De igual manera una calavera aunque es parte del coche, se puede considerar como un objeto por aparte, el cual hay que pagar su daño sin importar el devaluó general del auto.

2. Un objeto que lo normal es arreglarlo, el avalúo del daño es el costo de la reparación, mas no lo que se devaluó en general (ש"ך ב"ק סי' ר' - ג', אר"צ א ח"מ ד', משפט שלמה א - ר').

Por lo tanto, ya sea por cualquiera de estos dos motivo Moises debe pagar la reparación de la calavera.

Sin embargo, en el caso que aparte de la reparación hay un devaluó del precio del objeto, es obvio que debe pagar tanto la reparación como el devaluó (ש"ך ב"ק סי' ר"ח).

Halaja Lemaasé

Pregunta: ¿Para qué y por qué se dice Tefilat Haderej? ¿Que hago si no me sé toda la Tefilá?

Respuesta: La Guemará (ברכות כט:) menciona que Eliahu Hanabí le dijo a Rabi Yehudá que antes de salir al camino debe de decir Tefilat Haderej (ע"ש ברש"י).

Explican Jajamim que esta Tefilá tiene dos finalidades, 1. Pedir permiso a Hashem antes de salir de viaje, 2. Pedirle a Hashem que nos cuide en el viaje (ע" פסקי תשובות סי' ק"י אות ב').

El Shuljan Aruj (שם) menciona que hay que decirla en plural y no en singular, y explicó el

Mishná Berurá que de esa manera la Tefilá es más aceptada ya que al pedir no pide por él solo sino por todo el Tzibur (שם ש"ך סי' י"ט ע"פ רש"י שם) (בגמ').

Escriben los Poskim que en caso que la persona no tenga un Sidur con el y no se sepa de memoria todo el texto de la Berajá, alcanza únicamente lo principal de la Berajá que es "Shetolijenu Leshalom, Vetatzilenu Mikaf Kol Oyev Veorev Baderej, Vetitenenu Lejen Uljesed Ulrajamim Beeineija" y termina con Baruj Shomea Tefilá (שם בהלך באמתך) (פ"ש אות י"ח).

Ser amable nunca está de más

El propietario de una gran tienda en Bnei Brak contó la siguiente historia: "Eran las 3 pm, la tienda estaba casi vacía. Sólo una persona caminaba llenando un carrito y hablando en voz alta. Lo quisiera o no, escuché cada una de sus palabras. Por la conversación entendí que estaba buscando trabajo como jardinero y limpiador de edificios. Llamó una y otra vez, a todo tipo de números, y parece que no lo contrataron en ningún lado. Me sentí mal por el. Si conté correctamente, hizo unas 15 llamadas y en todas le dijeron lo mismo: "No lo necesitamos. Estamos muy satisfechos con nuestro jardinero y limpiador, hace un excelente trabajo. No queremos cambiar".

Al cabo de tres cuartos de hora llegó a la caja a pagar. Le dije: "Perdón por entrometerme, pero te escuché llamar buscando trabajo limpiando casas y haciendo jardinería. En mi edificio estamos buscando a uno, ya que el actual solo toma un trapo sucio que está allí desde la semana pasada, empapado en agua estancada y que emana mal olor, y lo pasa por el vestíbulo, terminando marca una '✓', que ha hecho el trabajo. Si estás buscando trabajo, ¿quizás vengas a trabajar para nosotros?"

El hombre me dijo: "No, no, Baruj Hashem, trabajo todo el día y también tengo una rutina diaria por la noche. No aceptaré más trabajos". Le dije: "¿Te diste cuenta que eres algo raro? Durante 45 minutos te oigo llamar a uno y a otro edificio, rogando que te den trabajo. Y cuando vengo a ofrecerte un trabajo de una hora a la semana, ¿me dices que estás ocupado?". "Entiende", me dice, "Yo limpio con todo mi corazón. Pero ¿cuánto puede trabajar una persona sin recibir feedback, sin recibir una buena palabra?, limpio el edificio y la gente piensa que el edificio ha sido limpiado por sí solo. Arreglo el jardín con mucha dedicación, y los vecinos del edificio pasan, me ven cansado y me ignoran, como si no existiera. No escucho una sola palabra amable. Ahora, cuando me siento asfixiado, cambio un poco mi voz, por eso, hablé un poco a gritos, y llamo a los inquilinos de los edificios donde trabajo, y me ofrezco como limpiador y ahí es cuando recibo sus comentarios buenos al saber que ellos están muy satisfechos con su jardinero y limpiador. ¡Que soy yo!".

Esta historia nos deja un gran mensaje, abrir nuestras bocas y corazones, agradecer y ser amables con toda esa gente que nos rodea, que está trabajando para nosotros.

האם יש חיוב להסיר כתובת קעקע

א) הצעת השאלה

בספרי הפוסקים (עייני בקובץ תורני זכור לאברהם א' סי' טז' מאמר מהר' זמיר כהן שהאריך בסוגיא זו) הרבו לדון בשאלה המצויה באדם שקעקע את בשר בהיותו פורק עול, ואח"כ שב נכנס תחת כנפי השכינה, ונפשו בשאלתו האם מחוייב הוא מצד הדין לחפש דרכים בכדי למחוק את מה שנחקק בבשרו או דמאי דהוה הוה, כי ע"י התקדמות הרפואה מצאו איזה תחבולות שע"י אפשר לעשות שינויים בבשר שע"י לא יהיה הקעקע ניכר, וכמו"כ יצאו לדון במה שניצולי השואה היו חקוקים במספר בכתבת קעקע בבשרם, כי כן עשו להם הרשעים הארורים בימי הזעם, והספק הוא האם עליהם להשתדל בהסרת דבר זה מגופם.

ב) מו"מ בחיוב הסרת הכתובת קעקע

בפשוטו נראה אין האיסור של כתובת קעקע אלא על שעת הכתיבה כלשון הפסוק (ויקרא יט, כח) וכתבת קעקע לא תתנו בכם, והיכא שכבר נעשה הדבר, שוב אין נ"מ אם מסירו או"כ, דכבר עבר על האיסור, אולם האחרונים רצו למצוא סמך ממקומות שונים ללמוד שאכן יש להסיר את הקעקע אחרי שנעשה.

כתוב בדברי הימים (דה"י ב לו, ח) ויתר דברי יהויקים ותעבתיו אשר עשה והנמצא עליו הנם כתובים על ספר מלכי ישראל ויהודה וימלך יהויכין בנו תחתיו, ופרש"י (שם) והנמצא עליו, כתובת קעקע, והוא עפ"מ"ש בסנהדרין (קג ע"ב) רבי יוחנן ורבי אלעזר חד אמר שחקק שם עבודה וזה על אמתו וחד אמר שחקק שם שמים על אמתו, ובספר טעמא דקרא להגר"ח קנייבסקי (דה"י שם) כתב בזה"ל מכאן משמע דכתובת קעקע יש למחוק ולהסירו כמה שאפשר, שאל"כ וכבר עשו לעברה א"כ מה הענין שהפסוק מספר שנמצא עליו ע"כ.

ולכא"ו אינו מוכרח, כי הפסוק בא לספר את גודל הרשעות של יהויקים, ובכדי ללמד על גודל זדון לבו תארו את מעשיו המופגלים במרי.

והנה איתא בתוספתא (פ"ד הט"ו) קולפו באיזמל פטור, והר' זמיר כהן (בקובץ תורני הנ"ל) רצה לפרש דהכונה היא שאם אדם קלף את בשרו אחרי שכתב בו כתובת קעקע פטור, ומזה רצה ללמוד דאם אדם כתב בבשר כתובת קעקע, יכול להפטר מן העבירה אם קולף באיזמל.

ובפתשגן הכתב להגר"ח קנייבסקי (סי' ה') כתב דאין לפרש דאם קלף באיזמל אחרי שכתב נפטור מן העברה, חדא דא"כ לא משכחת בזה מלקות דאפשר שיפקע מן האיסור, ולהדיא אמרו במתני' דאם קעקע וכתב לוקה, ומלבד זה, הלא יש לפטור משום התראת ספק.

ויש להוסיף דלא מסתבר שכל ימי חייו יוכל להפטר מן העברה, ויתכן שחקק בו כתובת קעקע בבשרו חמישים שנה, ואח"כ אם קלף באיזמל יפטר.

ולכן פירש הגר"ח את דברי התוספתא לשיטת הסוברים (עייני שו"ת מעיל צדקה סי' לא) דליכא איסור דכתבת קעקע אא"כ כתב צורת אות, ועפ"ו ביאר דאם בשעת הכתיבה קלף את בשרו באיזמל באופן שנתקלקלה צורת האות, פטור כיון שאין

בזה צורת האות, ואין פירושו מתיישב בלשון כ"כ, דאם כוונת התוספתא לאשמועינן דין זה, היה לו לאמרו בפשיטות, דאינו חייב עד שיכתוב צורת אות.

וע"כ נראה דהעיקר כמו שפירשו מפרשי התוספתא והוא כדרך שאמרו במתני' (מכות כא ע"א) דאם קעקע ולא כתב אינו חייב, וגם בזה אמרו דאם רק קלף באיזמל ולא כתב ר"ל שלא שם בזה דיו או דבר הרושם ליכא איסור (ועיי"ש בדברי הגר"ח).

והנה במנ"ח (מ' לב' אות לה') כתב דאם אדם מחק כתיבת קעקע מבשר ישראל בשבת, נחשב לו כתיקון, אבל אם מחק כתיבת כתיבת קעקע מן העכו"ם אין זה נחשב כתיקון, ובטעמא דקרא (שם) הבין מדבריו שכיון דנחשב הדבר לתיקון, הרי שהוא "מחוייב" מן הדין בדבר לעשות כן.

ונראה שגם זה אינו מוכרח ד"ל דהואיל והדבר הוא לגנאי ולהרפה, על שחקק בבשרו דבר האסור התורה והדבר נשאר כל חייו כאות למרדו, ע"כ בודאי שבמחיקתו הדבר נחשב "תיקון", כי הדבר הגון ונאה לתקן את אשר עוית אבל אין זה מצד חיוב משורת הדין, אלא מצד הרצון להעביר את אשר עשה בעון ונתלכלך בעבירה.

והשל"ה (קדושים סח') כתב דהכוזרים היו עושים קעקע בגופם, כדי שכחות הטומאה לא יתרחקו מהם, ונראה שכתבת הקעקע מושך את הכחות הטומאה על האדם, ויש להסתפק האם רק במכין עצמו ומכוין לכך או בכל גונא, ואין לנו עסק בנסתרות.

ומ"מ נראה דאפי' את"ל דליכא חיוב מן הדין, הדבר נאה לנקות את בשרו מן הכיעור ומן התועבה שאסרה התורה.

ג) בענין ניצולי שואה

ועתה בנוגע לניצולי השואה, מצינו שהאחרונים העלו בזה סברות לומר דראוי יותר שלא להסירם.

בשו"ת שבט קהתי (ח"ה סי' קנד') כתב דשמע שאין להם להסירם כדי להראות לב"ד של מעלה מה עוללו הגרמנים ימ"ש ויהיה זה למליץ יושר עבורם ליום הדין.

ולא ירדתי לסוף דבריו, כי אין שכחה לפני כסא כבודו, והכל גלוי וצפוי, ואין שום נ"מ אם ימחקו אם לאו לגבי דינם בב"ד של מעלה.

בשו"ת מעמקים (ח"א סי' כז') דן באשה מבת טובים שבקובנה שהזדים התעללו בגופה הטהור ועשו בה כרצונם בזנות, ולא עוד אלא שחקקו על גופה המלים "זונה בשביל חיילי היטלר" ונפשה בשאלתה האם עליה להסיר דבר זה כי חרפה היא לה.

והשיב לה בזה"ל ומהאי טעמא לדעתי אין להן שום צורך כלל להתאמץ להרחיק ע"י ניתוח את הכתובת המנצת הנ"ל מעל גופיהן אלא אדרבה יש לשמור על כתובת זו ולראותה, לא כאות קלון ובושת, אלא כסמל של כבוד וגבורה להראות שעל קדושת שמו ית' הורגנו על היום ודורש דמים אותם זכר, לא שכה צעקת עונים כי כתובת זו שבמצאותה רבו הרוצחים לנאץ ולשרץ את בנות ישראל הישירות והתמימות ולהמיט עליהן קלון עולם, כתובת זו היא לכבוד להן ולעמנו ולאות עולם שעוד נזכה לראות בפגרי האנשים האלה שיהיה לדראון

עולם, הפושעים האלה שכל צלם אנושי נמחה מעל פניהם ונדמו לחיתו יער ולזאבי טרף ומיהרו לשפוך דם נקיים ולהמית חסידים וישרים, כתובת זו שהשדים חקקו על זרועות נפשות תמות וטהורות תזכיר אותנו תמיד על הכתוב בתורת משה איש האל, הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצריו ע"כ.

ד) באיסור דובחוקותיהם לא תלכו

בשו"ת בצל החכמה (ח"ה סי' פב') יצא לדון דלכא"ו יש טעם נוסף שיש בו בכדי לחייב להסיר את הקעקע אחרי שנעשה, דהנה כתוב בתורה (ויקרא יג, ח) כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחקותיהם לא תלכו, וכתב הרמב"ם (הל' ע"ז פ"א ה"א) כתב וז"ל אין הולכין בחקות העובדי כוכבים ולא מדמין להן לא במלבוש ולא בשער וכיוצא בהן שנאמר ולא תלכו בחקות הגוים, ונאמר ובחקותיהם לא תלכו, ונאמר השמר לך פן תנקש אחריהם, הכל בענין אחד הוא מזהיר שלא ידמה להן, אלא יהיה הישראל מובדל מהן וידוע במלבושו ובשאר מעשיו כמו שהוא מובדל מהן במדעו ובדעותיו, וכן הוא אומר ואבדיל אתכם מן העמים, לא ילבש במלבוש, המיוחד להן, ולא יגדל ציצית ראשו כמו ציצית ראשם, ולא יגלה מן הצדדין ויניח השער באמצע כמו שהן עושין וזה הנקרא בלורית, ולא יגלה השער מכנגד פניו מאזן לאזן ויניח הפרע מלאחריו כדרך שעושין הן כו' וכל העושה אחת מאלו וכיוצא בהן לוקה ע"כ.

ונראה ברור דהיכא שהוא מתלבש בבגד המיוחד להם, אין איסור על שעת הליבישה גרידא, אלא בכל רגע ורגע שהוא נשאר לבוש באותו הבגד ממשיך לעבור באותו האיסור, ומחוייב הוא להסיר הבגד כבדי שלא ימשיך לעבור על האיסור, ומעתה י"ל דכאשר הוא כותב בבשרו כתובת קעקע, הרי הוא עושה כמעשיהם ועובר ג"כ משום דובחוקותיהם לא תלכו, וכ"כ הב"ח (יו"ד סי' קפ' אות א') לפרש מ"ש הטור (שם) דכתבת הקעקע היא מחוקות הגוים, דכוונתו לומר שעובר על איסור זה, וכותיה מסתברא דכיון שהנהגה זאת אסורה לישראל בלא, בהכרח שאין מנהג בני ישראל בכך, ואינו אלא מחוקות הגוים, ואפי' כשאינו רושם בגופו דבר הקשור לע"ז, מ"מ לא גרע משאר הדברים שמנה הרמב"ם.

ואם הדברים כנים, עולה דשפיר יש "חיוב" להסיר הקעקע מגופו בכדי שלא ימשיך לעבור בכל שעה על איסור זה, ולפ"ז גם בניצולי השואה לכא"ו לא יספיקו הסברות הנ"ל בכדי להתיר, ורחוק לומר דהואיל ומטרת הקעקע היה בכדי לזהותם כיהודים ע"כ הדין שונה, כי יותר מסתברא שהתורה לא נתנה בזה דבריה לשיעורים, וכל קעקע אסור, כיון שבדרך כלל הוא ממנהגי הגוים ודו"ק.

אולם יש מקום לדון בזה לפמ"ש הב"ח (סי' קעח') והמהרי"ק (שרש פח') דכל הלאו דבחקותיהם לא תלכו אינו אלא בעושה מעשה בכונה להדמות להם, ולפ"ז י"ל דאינו עובר בכתובת קעקע אלא בכה"ג, וצ"ל דמ"ש הב"ח (בסי' קפ' הנ"ל) שעובר בכתובת קעקע הוא בגוונא שרצה להדמות להם, ולפ"ז אין הדבר פשוט דכל מי שיש בגופו כתובת קעקע חייב להסירו מדין זה ועיין.

DINÉ TORÁ

Comuníquese al cel.
(+52) 55 3214 4312

SERVICIOS

Contrato de renta, venta, preventa, inversión,
sociedad, testamentos, Heter Iská otros.

ASESORÍA

Consultas telefónicas,
citas, preguntas.

CONTACTANOS

Cel. (+52) 55 3214 4312
Email: Betdinemetumishpat@gmail.com
Dirección: Horacio 1220 PA, Polanco, CDMX